

Craiova

12—18 mai 1986

Gala teatrului istoric
ediția a V-a

Dacă ar trebui să caracterizăm printr-un singur cuvînt cea de-a V-a ediție a Galei teatrului istoric, desfășurată în cadrul uriașului creuzet al creativității artistice pe care îl reprezintă Festivalul național „Cîntarea României”, atunci, fără îndoială, acest singur cuvînt n-ar putea fi altul decît *eficiență*.

Eficiență a fost, mai întîi, organizarea impecabilă a manifestării — sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste — de către organele culturale locale, A.T.M. și, firește, ospitaliera gazdă principală a Galei, Teatrul Național din Craiova. Faptul nu e deloc lipsit de importanță, dacă ținem seama, pe de o parte, de densitatea și numărul mare al acțiunilor programate, nu numai în admirabilul edificiu al teatrului-gazdă (12 spectacole, dintre care patru în afară de concurs, în șapte zile) și nici numai în municipiul Craiova, ci și în mai multe unități de învățămînt și consilii agro-industriale din județul Dolj, iar pe de altă parte, de afluența impresionantă a publicului, în majoritate tînăr, care a ținut să participe *activ* la întîlnirile cu oamenii de teatru prezenți, veniți din Capitală și din alte centre culturale ale țării: prof. dr. docent Ion Zamfirescu, scriitorii Ion Brad, Eugenia Busuioceanu, Mihai Duțescu, Theodor Mănescu, Iosif Naghiu, Platon Pardău, Tudor Popescu, Dinu Săraru, Ion D. Sîrbu, directori ai teatrelor participante și ai teatrelor maghiare din Cluj-Napoca și Sîntul Gheorghe, criticii Margareta Bărbuță, Patrel Berceanu, V. Bibicioiu, Aurelia Boriga, Mariana Brăescu, Romulus Diaconescu, Alexandru Firescu, Doina Moloda, Doina Papp, Victor Parhon, Tania Radu, Artur Silvestri, Natalia Stancu, Paul Tutungiu, regizorii Constantin Codrescu, Mircea Cornișteanu, Anca Florea, Mihai Manolescu, Mircea Marin, Silviu Purcărete, Emil Reus, Alexandru Tocilescu, Eugen Vancea.

Eficiență a fost, în același timp, Gala de la Craiova, sub aspectul *calității* este-

tice și ideologice a majorității spectacolelor prezentate, care s-au confruntat nu numai cu publicul și cu juriul (profesor Ion Zamfirescu, președinte; Constanța Lăzărescu, președinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Dolj; dramaturgul Platon Pardău; eroul muncii socialiste Dinu Paul, de la întreprinderea „Electroputere”; criticul Paul Tutungiu; conf. univ. dr. Mihai Vasiliu), ci și între ele, într-o competiție colegială dar și dificilă, după cum se poate observa atît din numărul de premii, destul de mare, care au fost acordate, cît și din „firma” instituțiilor participante: teatrele bucureștene „Nottara” (cu *Martorii sînt de față* de Virgil Stoenescu, după proza lui Dinu Săraru) și Mic (*Aventura unei arhive* de Theodor Mănescu), Teatrele Naționale din Craiova (cu *Iarna lupului cenușiu* de I. D. Sîrbu și *Trestia gînditoare* de Theodor Mănescu) și din Timișoara (*Valiza cu fluturi* de Iosif Naghiu), Teatrul Dramatic din Brașov (cu *Arheologia dragostei* de Ion Brad), Teatrul „Ion Vădulescu” din Giurgiu (*Toamna roșie*, dramaturgie de Mihaela Tonitza-Iordache după romanul *Dragostea și revoluția* de Dinu Săraru) și Teatrul de Stat din Reșița (*Dezertorul* de Mihail Sorbul). Sigur, ca în orice competiție, calitatea creațiilor a fost supusă — cu intenție stimulativă — rigorilor ierarhizării stabilite de juriu, fără ca aceasta să însemne, însă, devalorizarea sau supravalorizarea unor elaborări artistice care, luate în parte, se încadrează în locuri cel puțin onorabile, fiecare în repertoriul teatral din care face parte. (O anume excepție a făcut, în această privință, *Valiza cu fluturi* de la Timișoara, spectacol prezentat, se pare, în Gală înainte de a-și fi cîpătat toate șlefuirile necesare, dar afectat, oricum, la nivelul regiei, de încărcături „teatralizante” în exces.) Calitatea Galei în ansamblu s-a aflat, de altfel, într-un

Premiile

PREMIUL GALEI TEATRULUI ISTORIC 1986

● TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA pentru spectacolele **Iarna lupului cenușiu** de Ion D. Sirbu (regia Mihai Manolescu) și **Trestia ginditoare** de Theodor Mănescu (regia Mircea Cornișteanu).

PREMII PENTRU REGIE

Premiul I

● CONSTANTIN CODRESCU, pentru regia spectacolului **Toamna roșie**, dramatizare de Mihaela Tonitza-Iordache, după romanul lui Dinu Săraru (Teatrul „Ion Vasilescu” din Giurgiu).

Premiul II

● MIRCEA MARIN, pentru regia spectacolului **Arheologia dragostei** de Ion Brad (Teatrul Dramatic din Brașov).

Premiul III

● ANCA FLOREA, pentru regia spectacolului **Dezertorul** de Mihail Sorbuț (Teatrul de Stat din Reșița).

PREMII PENTRU SCENOGRAFIE

Premiul I

● VIOREL PENIȘOARĂ-STEGARU, pentru scenografia spectacolului **Iarna lupului cenușiu** de Ion D. Sirbu (Teatrul Național din Craiova).

Premiul II

● DOINA ALMAJAN-POPA, pentru scenografia spectacolului **Valiza cu fluturi** de Iosif Naghiu (Teatrul Național din Timișoara).

Premiul III

● DOINA ANTEMIR, pentru scenografia spectacolului **Arheologia dragostei** de Ion Brad (Teatrul Dramatic din Brașov).

PREMII PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL MASCULIN

Premiul I

● PETRE GHEORGHIU-DOLJ, pentru interpretarea rolului **Bărbatul** din spectacolul **Trestia ginditoare** de Theodor Mănescu (Teatrul Național din Craiova).

Premiul II

● **NICOLAE POMOJE**, pentru interpretarea rolului Bărbatul din spectacolul **Aventura unei arhive** de Theodor Mănescu (Teatrul Foarte Mic).

● **VALENTIN MIHALI**, pentru interpretarea rolului Tinărul din spectacolul **Trestia ginditoare** de Theodor Mănescu (Teatrul Național din Craiova).

Premiul III

● **PETRICĂ POPA**, pentru interpretarea rolului Mihalache Dometie din spectacolul **Martorii sint de față**, dramatizare de Virgil Stoenescu după proza lui Dinu Săraru (Teatrul „Nottara”).

● **ANDREI RALEA**, pentru interpretarea rolului Studentul din spectacolul **Arheologia dragostei** de Ion Brad (Teatrul Dramatic din Brașov).

● **SORIN MEDELENI**, pentru interpretarea rolului Tinărul din spectacolul **Aventura unei arhive** de Theodor Mănescu (Teatrul Foarte Mic).

PREMII PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL FEMININ

Premiul I

● **MARGARETA POGONAT**, pentru interpretarea rolului Maria din spectacolul **Martorii sint de față**, dramatizare de Virgil Stoenescu, după proza lui Dinu Săraru (Teatrul „Nottara”).

● **LENI PINȚEA-HOMEAG**, pentru interpretarea rolului Esmé din spectacolul **Iarna lupului cenușiu** de Ion D. Sîrbu (Teatrul Național din Craiova).

● **MARGARETA AVRAM**, pentru interpretarea rolului Ana din spectacolul **Valiza cu fluturi** de Iosif Naghiu (Teatrul Național din Timișoara).

Premiul II

● **MIRELA CIOABĂ**, pentru interpretarea rolului Elena Rudeanu din spectacolul **Iarna lupului cenușiu** de Ion D. Sîrbu (Teatrul Național din Craiova).

● **SANDA MARIA DANDU**, pentru interpretarea rolului Bonifacia Rudeanu din spectacolul **Toamna roșie**, dramatizare de Mihaela Tonitza-Iordache — după romanul lui Dinu Săraru (Teatrul „Ion Vasilescu” din Giurgiu).

Premiul III

● **COCA MIHALACHE**, pentru interpretarea rolului Caliope Buzatu din spectacolul **Dezertorul** de Mihail Sorbul (Teatrul de Stat din Reșița).

Au mai fost acordate următoarele diplome: **Diploma revistei „Teatrul”** — actorului **IANCU GOANȚĂ**, pentru interpretarea rolului Bătrînul din spectacolul **Trestia ginditoare** de Theodor Mănescu (Teatrul Național din Craiova); **Diploma revistei „Ramuri”** — actriței **TATIANA IEKEL**, pentru interpretarea rolului Bătrîna din spectacolul **Aventura unei arhive** de Theodor Mănescu (Teatrul Foarte Mic); **Diploma juriului pentru lumini** — maestrului de lumini **VADIM LEVINSCHI**, pentru calitatea luminii în spectacolele prezentate de Teatrul Național din Craiova.

S-au acordat diplome de participare tuturor teatrelor prezente la această ediție a galei, și anume: Teatrul Național din Craiova, Teatrul Național din Timișoara, Teatrul „Nottara”, Teatrul Foarte Mic, Teatrul Dramatic din Brașov, Teatrul „Ion Vasilescu” din Giurgiu și Teatrul de Stat din Reșița.

raport direct cu forțele redutabile care au configurat-o.

Eficiență a fost însă, mai ales, a cinea Gală a teatrului istoric, dintr-un punct de vedere deosebit de însemnat pentru evoluția însăși a fenomenului teatral național în momentul de față. Manifestarea de la Craiova a demonstrat, anume, pe viu, faptul cunoscut mai demult, dar poate încă insuficient clarificat pînă acum în rîndul slujitorilor scenei, că teatrul nostru istoric nu se rezumă la reflectarea evenimentelor din trecutul mai îndepărtat al luptei poporului român pentru dreptate socială și libertate națională, că el nu se rezumă la epocile istoriei antice, feudale și moderne, ci cuprinde, într-o continuitate firească, fundamentală, întreaga istorie a românilor, pînă în contemporaneitate, și include, ca atare, ca *teatru politic*, istoria mișcării revoluționare socialiste și comuniste din România, lupta partidului, a comunistilor, în ilegalitate, împotriva fascismului și a războiului antisovietic, pentru eliberarea țării de sub dominația Germaniei hitleriste pînă la înfringerea definitivă a acesteia, pentru instaurarea și dezvoltarea orînduirii socialiste pe pămîntul României. Așa cum se sublinia, pe bună dreptate, în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la adunarea solemnă organizată cu prilejul sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, „*Partidul Comunist Român este continuatorul logic al mișcării revoluționare și socialiste din România. Totodată, ca exponent al clasei muncitoare și al celor mai înaintate forțe politice, partidul nostru comunist este continuatorul celor mai bune tradiții de luptă și dreptate socială și națională, pentru formarea și păstrarea ființei poporului, a națiunii și a statului național unitar român*”. Or, programul Galei de la Craiova a exemplificat, dacă se poate spune așa, într-un mod foarte convingător, tocmai succesiunea de idei, de fapte, de acțiuni, de destine umane care au propulsat istoria românilor, de la momentul cuceririi independenței de stat a patriei, în 1877, la acela al desăvîrșirii unității naționale a României,

în 1918, apoi la momentele luptei comunistilor în ilegalitate, pentru a se ajunge la istoria revoluției socialiste începute în ziua de 23 August 1944 și continuate în contemporaneitate. Piese și spectacolele selecționate, în acest spirit, în Gala de la Craiova, chiar dacă n-au putut fi jucate în succesiunea deplin ilustrativă la care ne-am referit, au izbutit totuși, prin conținutul lor de idei politice, prin valorile profund umane pe care le conțin, prin spiritul revoluționar și patriotic în care au fost create, să acrediteze în rîndul miilor de spectatori care le-au vizionat *un concept* de cea mai mare însemnatate pentru evoluția ulterioară a teatrului nostru ca entitate *specifică* în plan internațional, pentru caracterul său *unitar-politic*.

Eficiențe în același sens au fost debaterile publice organizate în cadrul Galei — și ar fi de relevant îndeosebi cele prilejuite de întîlnirile de la Școala interjudețeană de partid și de la Casa de cultură din Segarcea, ori aceea ocazionată de lansarea antologiei dramei istorice românești contemporane, alcătuită de profesorul Ion Zamfirescu — încununată, toate, prin colocviul final, pe tema *Spiritul revoluționar, permanență a teatrului istoric românesc contemporan*. A fost, această concluzivă manifestare a Galei, definitivă, prin alocuțiunea bogată în idei a tovarășei Tamara Dobrin, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, ca și prin comunicările tovarășilor Ion Zamfirescu, Ion Brad, Theodor Mănescu, Tudor Popescu, Constantin Codrescu, Natalia Stancu, Margareta Barbuță, Paul Tutungiu, Alexandru Firescu etc., de natură teoretică sau izvorite din practica de creație și de politică teatrală. În lumina documentelor de partid, au fost subliniate sarcinile actuale ale creației dramatice, ale teatrului nostru istoric și politic în general, dator să militeze în continuare pentru afirmarea spiritului revoluționar ca permanență a artei scenice naționale.

Mihai VASILIU